

# Spørsmål og svar fra Champion webinar

## «Fôre hesten til riktig hold»

### 11.august 2020

Q= spørsmål

A= svar

**Q:** Jeg lurer på når jeg kan begynne å gi årets høy, kan jeg begynne å gi dette i september? Gir nå fjorårets høy. Ts innhold er 89%.

**A:** Dersom det er helt tørt høy kan du gi det med en gang. Er det høyensilasje som er pakket i plast, så skal dette gjennom en gjæringsprosess på 6-8 uker før man starter å bruke av det.

---

**Q:** Hva kan man gjøre hvis en hest har "kantete" rompe som i bildene med lavt tall men stor mage?

**A:** Det kan være vanskelig å gi konkrete råd når vi ikke har sett (og tatt på) hesten din, men prøv å kjenn etter ribbeina - det er der du vurderer hestens hold - ikke under buken. Det kan være at hesten egentlig er litt tynn og trenger litt mer fôr. Noen hester som er i liten aktivitet kan ha en ganske stor mage, særlig hvis de spiser mye grovfôr. Det kan hende hesten burde hatt et grovfôr med høyere energiinnhold, eller alternativt noe redusert grovfôrmengde (forutsatt at den får store mengder), og kanskje energi fra ett kraftfôr. Bruk da gjerne de fettrike som er presentert i webinarret. Kanskje skal hesten også mosjoneres mer for å "trekke seg sammen"?

---

**Q:** Ved foring av unghest, skal man fore etter forventet voksenvekt? Eller nåværende vekt?

**A:** Når man beregner en fôrplan til en unghest benytter vi oss av den aktuelle vekta den har.

---

**Q:** Har en svensk ridehest som vi nettopp har kjøpt. han sto på 1 liter betfiber pluss vitaminer. Men han er litt undervektig. Hvor lang tid bør man bruke for å gå over til feks ekstrem eller komplett og ned på betfiber?

**A:** Du kan gjerne introdusere Champion Ekstrem eller Champion Komplette samtidig som hesten får Champion Betfiber. Dersom den er litt undervektig gjør det ingenting å øke tilgangen, og så kan du fjerne Betfiber dersom hesten kommer i det holdet du ønsker. Gradvis endring av kraftfôr vil si å bruke 1-2 uker på å gjøre ønsket endring.

**Q:** Hva med å gi halm slik at den har noe å spise på? Hvilken halm er best?

**A:** Du kan gjerne gi halm for å sysselsette hesten, men husk på at dette også bidrar med energi, så hvis det er snakk om å redusere holdet på hesten kan det være du må være litt restriktiv også her. Tørr ubehandlet havrehalm, ev. bygghalm er fint å brukes dersom den har god hygienisk kvalitet.

---

**Q:** Hei, hesten min ble forfangen i sommer. Men ser nå ut til at det kommer til å gå bra. Lurte på hvilken type kraftfôr jeg kan gi, evt. hvilke typer jeg bør unngå å gi gjennom høsten/vinteren?

**A:** Det vil være best å unngå de kraftfôrtypene med høyt innhold av sukker/stivelse. Dersom du skal bruke kraftfôr kan det være lurt å erstatte stivelse i hestens rasjon med for eksempel Champion Ekstrem, Champion Diamant, Champion Betfiber og Champion Luserne Omega 3.

---

**Q:** Er det stor forskjell i innhold TS i høy på første og andre slått fra samme jorde?

**A:** Tørrstoff er den tørre andelen i grovfôret. Hvor mye man klarer å tørke de ulike slåttene, kommer an på hvor mange dager det er god tørk og hvor lenge man tørker grovfôret. Det kommer også selvfølgelig an på om man tørker grovfôret på høytørke også.

---

**Q:** Har en svensk ridehest som vi nettopp har kjøpt. han sto på 1 liter betfiber pluss vitaminer. Men han er litt undervektig. Hvor lang tid bør man bruke for å gå over til feks ekstrem eller komplett og ned på betfiber?

**A:** Du kan gjerne introdusere Champion Ekstrem eller Champion Komplett samtidig som hesten får Champion Betfiber. Dersom den er litt undervektig gjør det ingenting å øke tilgangen, og så kan du fjerne Betfiber dersom hesten kommer i det holdet du ønsker. Gradvis endring av kraftfôr vil si å bruke 1-2 uker på å gjøre ønsket endring.

---

**Q:** Hvor lenge kan betfiber stå bløtgjort?

**A:** Det avhenger av temperaturen der hvor du har fôret. Det bør stå bløtt ca ett par timer, noe kortere dersom man bruker lunkent vann. Blir det oppbevart i kaldt rom kan man fint bløtlegge kvelden før (vinterstid), er det varmt vil det selvfølgelig bli dårlig raskere.

---

**Q:** så om jeg forstår det rett så desto høyere innhold av TS dest mindre mengde av for? så har du rundball med 60%ts må man opp på antal kilo for å få dekt dagsbehovet?

**A:** Nei, det blir motsatt. Hvis du har f.eks. 10 kg av ett tørt høy som har 85% TS vil dette gi hesten 8,5 kg tørrstoff (TS) per dag. Dersom du gir 10 kg av rundballen din med 60% TS vil dette bare gi hesten 6 kg TS å tykke på. Du må derfor øke til drøyt 14 kg for å få samme mengde tørrstoff fra denne ballen. (se formel på side 52 i vår Championbrosjyre som du finner på våre nettsider: [www.felleskjopet.no/champion](http://www.felleskjopet.no/champion))

---

**Q:** Bør alle hester få vitamin- og mineraltilskudd? Ser at nivåene av feks vit A blir høyere enn behovet. Hvordan reagerer hester på overskudd av fettløselige vitaminer?

**A:** Ja, alle hester bør få tilskudd av vitaminer og mineraler. Det er vanskelig (om ikke umulig) å dekke alle behovene uten dette. Det er helt rett at fettløselige vitaminer skal man være forsiktig med å gi for mye av, men her handler det om å ikke gi for mye av de tilsatte vitaminene. Dersom du tenker på at PC-Horse viser endel overdosering så er det fordi den også beregner et bidrag fra grovføret, men her er det som betakaroten som ikke er en skadelig form, men noe som hesten kan omdanne til vitamin A ved behov. PC-Horse vil varsle deg med en gul søyle dersom rasjonen gir for mye vitamin A som kan være skadelig.

---

**Q:** Hvordan vurdere hvilken klassifisering et grovfor har når det ikke er prøvetatt?

**A:** Man kan ikke "se" på ett grovfør og vite hva slags kvalitet det har. Dette må man ta en grovfør analyse av for å få vite sikkert.

---

**Q:** Hvordan produserer vi grovfor med så lite sukker som mulig? Vi har endel jorder og noen ganger blir det sånn at noen av jordene må slås midt på dagen når det er mye sukker i gresset. Er det om å gjøre å la det ligge lengst mulig å tørke da?

**A:** På generell basis blir sukkerinnholdet lavest om man slår graset tidlig på morgenen når graset har forbrukt sukker i løpet av natta. "Stresset" gras som har vokst uten tilstrekkelig tilgang til gjødsel får også høyere sukkerinnhold. Vi kommer ellers til å snakke mer om sukker i grovfør i webinarer om grovfør i oktober.

---

**Q:** Hvordan regner man ut en forplan om man ikke har analyse på høyet?

**A:** Skal man få til en mer nøyaktig forplan til hesten, vil det nok være best å ha en grovføranalyse. Dersom man ikke har grovfør analyse, fører man jo ut i fra holdet på hesten, altså gi mer grovfør om hesten går ned i vekt, og mindre om den går opp i vekt.

---

**Q:** Kan man slanke hoppe med føll ved fot? Har ikke tapt seg noe i vekt, selv om føllet (3 mnd) dier godt.

**A:** Man skal være forsiktig med å slanke hopper som har føll ved fot, men du kan gjerne føre henne restriktivt slik at hun ikke går ytterligere opp i vekt i dieperioden, så kan du heller ta en innsats med slanking etter at føllet er avvent.

---

**Q:** Min 4 års fullblods/hanoveraner (160 i mankehøyde) trenger å legge på seg, men blir for sprek av kraftfôr. Hun får 14 kg H2 ensilasje, 1/2 liter betfiber og et målebeger multivitamin om dagen. Hva bør jeg gjøre?

**A:** Du har mange muligheter til å velge ett kraftfôr som ikke gjør hesten sprek, f.eks. de fettrike som er nevnt i webinarer (Champion Linomega eller Champion Vital). Du kan også øke mengdene på Champion Betfiber dersom det går bra, og du kan også tilsette Champion Soyaolje sammen med Betfiber for å få opp fettinnholdet. Det vil normalt ikke gjøre hesten sprekere.

---

**Q:** Kan jeg få lagt inn min hests info i det programmet som ble vist? Eller kan programmet lastes ned?

**A:** PC-Horse kan lastes ned fra [www.pc-horse.no](http://www.pc-horse.no)

---

**Q:** Vi du anbefale Vital el Linomega tillegg til Ch.Oppdret til vbl 1åring som er noe tynn etter hingstebeite?

**A:** Du kan fint bruke begge to. Champion Linomega har høyere proteininnhold enn Champion Vital, så det kan være gunstig til en unghest dersom du ikke allerede har ett veldig proteinrikt grovfôr.

---

**Q:** Et par av hestene på stallen er kraftig overvektig, går på fri tilgang grovfor og dyrlegene sier ingenting. Eier vet om det, men mosjon uteblir og hestene står stille og spiser hele dagen. HVA skal man gjøre? Jeg forsøker å si fra men får ingen gehør.

**A:** Det er vanskelig å gi gode råd i slike situasjoner. Du kan jo prøve å vise dette webinarer til vedkommende? Det kan også hjelpe for noen å argumentere med kostnadene ved å behandle en syk og forfungen hest, mot ganske enkle tiltak som å begrense tilgangen til grovfôr.

---

**Q:** Hvordan er det best å fore for å forebygge magesår om man ikke har mulighet til fri tilgang til govfor? Er det lurt å gi hesten litt govfor før man skal trene da?

**A:** Hester med magesår MÅ ikke ha tilgang til grovfôr til enhver tid, men det bør ikke gå mange timer uten at de får spise. For eksempel om natta er syreproduksjonen i magesekken lavere enn om dagen, og den tåler bedre å gå tom for høy om natta. Det er en stor fordel om

hesten ikke trenes på tom mage, så 1/2-1 kg høy en halvtime før du trener vil hjelpe godt med å beskytte mageslimhinna.

---

**Q:** Når kan man ta fôrprøve av årets høy? Høyet er helt tørt, og ble pakket i rundball for en uke siden. Ikke ensilasje. Kan jeg ta prøve nå, eller bør man vente noen uker?

**A:** Dersom ballen er helt tørr vil det uansett ikke skje noen ensilering og du kan ta prøven nå. (eller før du pakker). Man kan oppleve små variasjoner ved å ta prøvene senere, men det er ikke snakk om vesentlige forskjeller dersom det er tørt.

---

**Q:** Når skal man bruke betfiber? Skal det regnes som kraftfôr eller grovfôr?

**A:** Betfiber er en stivelsesfri og lettfordøyelig fiberkilde. Det har energiinnhold som et kraftfôr men oppfører seg som ett grovfôr i hestens fordøyelsessystem. Betfiber er ett grovfôrlignende kraftfôr, uten vitaminer og mineraler. Det må gis grovfôr ved siden av. Les mer om Champion Betfiber på side 18 i brosjyren vår:)

<https://ipaper.ipapercms.dk/TidRom/felleskjopet/champion-brosjyre-2018/>

---

**Q:** Kan man gi betfiber til overvektig hest? eller er det best å kutte det helt ut i slankeperioden? Har hørt at betfiber kan være bra å gi til overvektige hester pga de gjerne får litt mindre grovfôr, og da gjør betfiberen at hesten holder seg mer mett (fyller magesekken). Stemmer det?

**A:** Det du sier stemmer - skal du slanke hesten handler det om at den må få mindre energi enn den har bruk får, så du må bare sørge for at du gir lite nok, men det å gi noe Champion Betfiber vil hjelpe til å gi hesten metthetsfølelse.

---

**Q:** Jeg har en 3åring (NV) som endelig i sommer har klart å holde seg ordentlig i hold. De andre åra har vekta svingt litt med vekstperiodene. I mai gjorde jeg overgang fra oppdrett til linomega med vitaminer ved siden av, i tillegg til så godt som fri tilgang med grovfôr (han klarer å få i seg 12-13kg tørr rundball i døgnet). Burde jeg brukt et annet kraftfôr? Nå ser jeg igjen såvidt ribbeina på han, trolig i forbindelse med vekst. I dag går han på beite med 5kg h2 høy ved siden av.

**A:** Vi anbefaler å gå over til kraftfôr beregnet til voksne hester når hesten fyller 3 år. Oppdrett har et høyt proteininnhold, som kan bli for mye for en hest som nærmer seg utvokst i størrelse ved 3 års alder. Linomega er også et proteinrikt fôr, så dersom du ikke har et spesielt proteinfattig grovfôr ved siden av ville jeg byttet til et annet kraftfôr med mindre protein nå, for eksempel Champion Komplett eller Champion Energi.

---

**Q:** Er det veldig ugunstig for en frisk men overvektig hest å spise grovfor med 14% sukker? dette er H3 tørrhøy.

**A:** Det anbefales ikke at overvektige hester får såpass sukkerrikt grovfôr som 140 g/kg TS. Du risikerer at hesten utvikler EMS og dermed blir forfangen.

---

**Q:** Hvordan burde man gå frem for å slanke en hest som ikke kan trenes på grunn av skade?

**A:** Dette er en problemstilling som er relevant for mange! Når man ikke kan trene mer er det kun å spise mindre som hjelper! Det er grovfôret som vil gjøre utslag for hesten. Om du gir hesten en minimumsmengde med grovfôr med lavt energiinnhold og evt legger til halm ved siden av vil du minimere energimengden hesten får fra grovfôr. Du må nok også være ganske streng med hvor lite grovfôr hesten får. Husk at du er snill med hesten ved å hindre den i å legge på seg mer!

---

**Q:** Kan en forfangen hest reagere på multivitamin eller er det sukkerfattig?

**A:** Pelletert Champion Multitilskudd er veldig lavt på sukker, kun 10 g/kg TS, altså en tidel av hva høy inneholder! Om du vil ha enda mindre sukker kan du gi pulverformen med multitilskudd, som ikke inneholder sukker eller stivelse i det hele tatt. Husk også at mengdene multitilskudd hesten får er så små at sukkeret hesten får fra dette blir forsvinnende liten i forhold til fra grovfôret.

---

**Q:** Hvor mye grovfor skal en hest ha per døgn? Per 100 kg? Og hva er forskjell på å gi halm og høy feks?

**A:** En hest skal ha 1,5-2 kg tørrstoff per 100 kg kroppsvekt. Det vil si at gir du hesten 10 kg av ett grovfôr med 80% tørrstoff, har du gitt 8kg tørrstoff og 2 kg vann. Halm er det som blir igjen etter at vi har tresket kornet. Dette er næringsfattig, og kan brukes som fiber kilde til hesten. Høy er gress som er slått og tørket, og har ett mye høyere næringsinnhold. Les mer om dette i vår Champion Brosjyre: <https://ipaper.ipapercms.dk/TidRom/felleskjopet/champion-brosjyre-2018/#/>

---

**Q:** Hvis man ikke har tilgang på sukkerfattig høy, kan man vanne det ut for å «fjerne» sukker eller har dette ingen effekt?

**A:** Ja, man kan vanne høyet for å få ned sukkeinnholdet! Dette er en grei måte for en begrenset periode, men husk at høyet også mister andre næringsstoffer som proteiner, vitaminer og mineraler når man vanner det, så vi anbefaler at man på lengre sikt heller finner et sukkerfattig grovfôr.

---

**Q:** Hva gjør man når hesten er litt undervektig, men lett får fluer i hodet? Fri tilgang til grovfor er ikke aktuelt, men han spiser 12-13 kg i døgnet. Han er veldig våken og kan derfor ikke ha for som bidrar til dette. Hva kan vi gi av kraftfôr?

**A:** Se tips om dette i webinar! Forslaget her var å legge til et fettriakt kraftfôr som for eksempel Champion Linomega. Fettrike kraftfôr gir sakte tilgjengelig energi, som lagres mer enn det brukes opp på hopp og sprett!

---

**Q:** Hei! Jeg har en hest som er i full trening, og perfekt hold. Han får nå havre for å holde energien oppe. Treneren min har sagt han bør få noe som gir han energi, men som det ikke er så stivelse i. Har dere noen forslag?

**A:** Dersom hesten din ellers er frisk og ikke har noen helsemessige utfordringer som gjør at den bør få lite stivelse synes jeg du skal fortsette å gi den havre når den fungerer fint på det! Stivelsesrike fôr er aller mest effektive til å gi hesten "futt" under trening!

---

**Q:** Har ei Islandshoppe som tidligere har hatt magesår. Holder seg frisk forsåvidt, men blodprøver viser at ho tar opp for lite protein i tarm. Magnesium også, men det er enkelt å tilleggsføre. Har du et konkret tips på kraftfôr jeg kan gi for at ho får i seg mere protein? Får egentlig ikke kraftfôr, bare høy og grøt av spenst og betfiber i tillegg til vitamin/mineraltilskudd.

**A:** Dersom hesten har behov for mer protein i rasjonen, og man som du har fått dette påvist i blodprøver, kan man fint gi et proteinrikt fôr som Champion Oppdrett eller Champion Linomega. Dersom du ellers ønsker at hesten får så fiberrik rasjon som mulig ville jeg valgt Linomega av de to.

---

**Q:** Bør alle hester få vitamin- og mineraltilskudd? Ser at nivåene av feks vit A blir høyere enn behovet. Hvordan reagerer hester på overskudd at fettløselige vitaminer?

**A:** Ja, alle hester bør få tilskudd av vitaminer og mineraler. Det er vanskelig (om ikke umulig) å dekke alle behovene uten dette. Det er helt rett at fettløselige vitaminer skal man være forsiktig med å gi for mye av, men her handler det om å ikke gi for mye av de tilsatte vitaminene. Dersom du tenker på at PC-Horse viser endel overdosering så er det fordi den også beregner ett bidrag fra grovfôret, men her er det som betakaroten som ikke er en skadelig form, men noe som hesten kan omdanne til vitamin A ved behov. PC-Horse vil varsle deg med en gul søyle dersom rasjonen gir for mye vitamin A som kan være skadelig.

---

**Q:** Drektig hoppe med fettnakke. H2 10 kg. Ikke Ch. Oppdrett før 4mnd ut i drektighet? Eller gå ned på grovfor. Har ikke føll v foten.

**A:** På grunn av årstiden vi er i nå, antar jeg at hoppa er kommet kort i drektigheten. Du kan fint slanke hoppa fram til sist tredel av drektigheten. Det gjør du på samme måte som for andre hester. Vi anbefaler Champion Oppdrett bare de siste 3-4 månedene av drektigheten, og

deretter så lenge hoppa melker.

---

**Q:** Hvordan får jeg tilgang til PC horse fôrplan?

**A:** Du finner tilgang til programmet på [www.pc-horse.no](http://www.pc-horse.no)

---

**Q:** Jeg har spørsmål om kobber. Har en 17 år gammel islandshest som har kobbermangel. Oppdaget det gjennom at han fikk lys ring rundt øye pelsen. Har gitt kobber, men redd for forgiftning. Men når jeg ikke gir blir ringen rundt øyet kraftigere. Hva anbefales? Er det mineraler eller vitaminer som hemmer opptaket?

**A:** Det er ikke vanlig at norske hester som ellers får dekket behovet sitt for mineraler får mangel på kobber. Jeg anbefaler at du får hesten fulgt opp med blodprøver for å bekrefte at det er kobbermangel alene eller om den evt også har andre ubalanser, for eksempel for mye av noen andre mineraler som hindrer opptak. Dersom hesten får i seg for mye av enkeltmineraler, for eksempel gjennom vannkilder med mye mineraler, kan dette påvirke opptaket av andre mineraler. Det kan på samme måte være skadelig om du gir hesten for mye kobber alene. Jeg synes du skal diskutere dette med din veterinær etter at blodprøver er tatt.

---

**Q:** Kor kan ein senda inn prøve av høyet slik at ein får analyse på det? Kan kvem som helst gjera det?

**A:** Eurofins er det laboratoriet i Norge som analyserer flest grovfôrprøver. Du finner mer info på [www.eurofins.no](http://www.eurofins.no) . Det er også enkelt å kjøpe Champion Grovfôranalyse, et sett som inneholder alt du trenger for å ta ut og sende inn en prøve av ditt eget grovfôr. Du får da tilbake både en utskrift av analysen og en datafil som hjelper deg å enkelt legge inn analysen i PC-horse. Det følger også med tilgang til PC-horse i 30 dager. .

---

**Q:** Takk for at de held webinar med god og nyttig informasjon! Da kan ein vera med uansett kor ein held seg i landet! :)

**A:** Takk for det :-) Hyggelig å høre at dere "der ute" har nytte av webinarne!

---